

Kurzus előadója: Prof. Kulcsár Szabó Ernő
Kurzus megnevezése: A kultúra fogalma, a kultúraelmélet irányzatai
Kurzus megnevezése angolul: The Concept of Culture, Tendencies in the Theory of Culture
Kurzus kódja: IROD-110; MAGD-IR-124; HUND-131
Oktató elérhetősége: ksze@t-online.hu email: honlap: http://www.aitk.hu fogadóóra: szerda 13.00-14.00
A kurzusvezetés nyelve(i): magyar A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar, német Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
A jegyszerzés módja(i): kollokvium vagy írásbeli dolgozat (cca. 20 000 karakter)
Követelmények: A megadott szakirodalom alapos ismerete, önállóan választott vizsgatémák kidolgozása
Kurzus leírása, tematikája: Az előadás bevezetőben a kultúra fogalmának eredetét, a kultúra keletkezésére vonatkozó elképzeléseket ismerteti, majd áttekintést ad a jelenkori kultúratudományok azon irányairól, amelyek a kultúrát a nyelviség és a világtapasztalat mediális közvetítettségének összefüggésében értelmezik. A félév során kiemelt figyelmet szentelünk a kultúra és a nyelv keletkezéstörténeti összefüggéseinek – bezárólag a róluk alkotott legújabb elméletekkel. Főbb témakörök (mint a vizsgára önállóan kidolgozható kérdések): <ul style="list-style-type: none"> - A kultúra keletkezése és az elemi kulturális technikák - A kultúra legfőbb eredetmítoszai (Ószövetség: Genézis, Platon: Prótagorász) - Vico a történelmi („emberalkotta”) világ értelmezhetőségéről - Rousseau és a nyelvek eredete - Herder a nyelv keletkezéséről: a beszéd „kulturtechnikai” elsőbbsége - Kant és Hegel a történelmi világ lehetséges kezdeteiről - Heidegger kultúra- és technikaértelmezése - A test extenziójától a materiális kultúrtechnikáig (Mauss, McLuhan és Friedrich Kittler) - A filológia mint kulturális technika
Kurzushoz tartozó kötelező irodalom: Giambattista VICO: <i>Az új tudomány</i> . Bp.: Akadémiai 1979 ² , Jean-Jacques ROUSSEAU: <i>Esszé a nyelvek eredetéről</i> . Máriabesnyő-Gödöllő: Attraktor 2007 Johann Gottfried HERDER: <i>Értekezések, levelek</i> . Bp.: Európa 1983 Immanuel KANT: <i>Werke in zehn Bänden, Bd. 9.</i> (Hg. von Wilhelm WEISCHEDEL). Darmstadt: Wissenschaftliche Buchgesellschaft 1983 Georg Wilhelm Friedrich HEGEL: <i>Enzyklopädie der philosophischen Wissenschaften I. Werke 8.</i> Frankfurt/M.: Suhrkamp 1999 ⁵ (Magyarul: Hegel.: A filozófiai tudományok enciklopédiájának alapvonalai. I. A logika. Bp.: Akadémiai, 1979, 72-77.) Heinrich RICKERT: <i>Kultúrtudomány és természettudomány</i> . In: GYURGYÁK János – KISANTAL Tamás (szerk.): <i>Történelemélet II.</i> Bp.: Osiris 2006 Martin HEIDEGGER: <i>A technika kérdése...</i> In.: A későújkor józansága II. Vál. és szerk. Tillman J. A, Budapest: Göncöl Kiadó 2004. 111-134. Marcel MAUSS: <i>Test-technikák</i> . In <i>Szociológia és antropológia</i> . Bp.: Osiris, 425-446 Friedrich KITTLER: <i>Optikai médiumok</i> . Bp.: Magyar Műhely & Ráció 2005, 7-41.

A kurzushoz tartozó ajánlott irodalom:

Marshall McLUHAN: *Understanding Media. The Extensions of Man.* London: Routledge & Kegan Paul 1964.

Friedrich KITTLER: *Eine Kulturgeschichte der Kulturwissenschaft.* München: Fink 2001

P. KELEMEN – E. KULCSÁR SZABÓ – Á. TAMÁS (Hg.): *Kulturtechnik Philologie.* Heidelberg: Winter 2011

Megjegyzés:

Az előadások szeptember 21-én kezdődnek

